

Γλώσσα Ε' Δημοτικού

Εικονογραφημένο Φύλλο Εργασίας Γλώσσας

Στο μάθημα αυτό θα γνωρίσουμε μαθηματικές κατασκευές και θα μάθουμε πώς ακολουθούμε οδηγίες βήμα βήμα. Παράλληλα, θα εξασκηθούμε στα σύνθετα με α' συνθετικό από τα αρχαία ελληνικά και στα σύνθετα του ρήματος βάλλω.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Σύνθετα με α' συνθετικό από τα αρχαία ελληνικά

Σε πολλές σύνθετες λέξεις το α' συνθετικό προέρχεται από τα αρχαία ελληνικά και μας βοηθά να καταλάβουμε το νόημα της λέξης.

στερητικό α- / αν-

δείχνει άρνηση ή έλλειψη
παραδείγματα:
αβέβαιος,
ανόμιος

αλληλο-

δείχνει αμοιβαιότητα
παραδείγματα:
αλληλοβοήθεια,
αλληλογραφία

αυτό-

σημαίνει 'από μόνος του'
παραδείγματα:
αυτοδημιούργητος,
αυτοέλεγχος

ημι-

σημαίνει μισό
παραδείγματα:
ημισέληνος,
ημίχρονο

παν-

δηλώνει το σύνολο ή τον μεγάλο βαθμό
παραδείγματα:
πανέμορφος,
παγκόσμιος

τηλε-

σημαίνει μακριά
παραδείγματα:
τηλεχειριστήριο,
τηλεσκόπιο

2. Τα σύνθετα του ρήματος βάλλω

Το ρήμα βάλλω εμφανίζεται συχνά ως β' συνθετικό και δημιουργεί πολλές χρήσιμες λέξεις.

αμφιβάλλω

δεν είμαι σίγουρος

αναβάλλω

μεταφέρω κάτι για αργότερα

προβάλλω

παρουσιάζω ή δείχνω

συμβάλλω

βοηθώ, συνεισφέρω

υπερβάλλω

λέω κάτι πιο μεγάλο απ' ό,τι είναι

3. Πώς γράφονται;

Με **δύο λ** γράφονται στον ενεστώτα, στον παρατατικό και στον εξακολουθητικό μέλλοντα:

αναβάλλω – ανέβαλλα – θα αναβάλλω

Με **ένα λ** γράφονται στον αόριστο και στους υπόλοιπους συνοπτικούς ή συντελεσμένους χρόνους:

ανέβαλα – θα αναβάλω – έχω αναβάλει

Θυμάμαι: κοιτάζω από ποιο θέμα σχηματίζεται ο χρόνος!

4. ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ – Οδηγίες κατασκευής

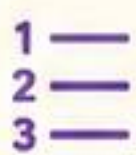
Όταν γράφουμε οδηγίες για μια κατασκευή:

λέμε τι θα φτιάξουμε

αναφέρουμε τα υλικά

γράφουμε τα βήματα με σωστή σειρά

χρησιμοποιούμε απλές και σαφείς προτάσεις

προσθέτουμε χρήσιμα σχήματα ή σχέδια

Είδος κειμένου

Κατευθυντικό κείμενο

Κύριο θέμα

Η κατασκευή παραλληλογράμμων και η κατανόηση σύνθετων λέξεων

Στόχος

Να αναγνωρίζω σύνθετες λέξεις, να γράφω σωστά τα σύνθετα του βάλλω και να ακολουθώ οδηγίες κατασκευής.

1. Να συμπληρώσεις τα κενά με το σωστό σύνθετο από τον πίνακα.

αμφίπλευρος • τηλεχειριστήριο • αναβάλλω • ομόγλωσσος
 πανελλήνιος • αυτοδημιούργητος • δυσσομία • αδελφοποιία

1. Το νέο της τηλεόρασης λειτουργεί από μακριά.
2. Η γιαγιά δυσκολεύεται να αναπνεύσει. Έχει
3. Οι δύο πόλεις υπέγραψαν συμφωνία
4. Η απόφαση για την εκδρομή δεν μπορεί να συνέχεια.
5. Στην τάξη μας υπάρχουν παιδιά με την ίδια μητρική γλώσσα, είμαστε
6. Το τραπέζι έχει δύο ίδιες πλευρές, είναι
7. Ο Νίκος κατάφερε να πετύχει τους στόχους του μόνος του, είναι
8. Η εκδήλωση ήταν και συμμετείχαν μαθητές από όλη την Ελλάδα.

Σκέψου
τη σημασία
κάθε λέξης!

Θυμήσου!

Τα σύνθετα μας
βοηθούν να μιλάμε
πιο ακριβώς και
να κατανοούμε
καλύτερα
τον κόσμο!

2. Να ενώσεις κάθε λέξη της στήλης Α με τη σημασία της από τη στήλη Β.

ΣΤΗΛΗ Α

- 1 άγνωστος
- 2 αεικίνητος
- 3 ημισέληνος
- 4 παγκόσμιος
- 5 δυστυχία

ΣΤΗΛΗ Β

- α αυτός που δεν είναι γνωστός
- β αυτός που κινείται συνεχώς
- γ κακότυχος άνθρωπος
- δ αυτός που αφορά όλο τον κόσμο
- ε το μισοφέγγαρο

3. Να γράψεις δύο σύνθετες λέξεις με α' συνθετικό καθεμία από τις παρακάτω μορφές.

α- / αν-

1. 2.

αλληλ(ο)-

1. 2.

αρχι-

1. 2.

παν-

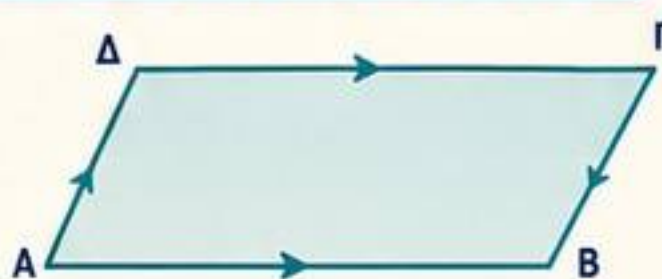
1. 2.

τηλε-

1. 2.

4. Παρατήρησε τα σχήματα και απάντησε.

Α. ΠΛΑΓΙΟ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΓΡΑΜΜΟ

1. Ποιες πλευρές είναι παράλληλες;
2. Ποιες πλευρές είναι ίσες;
3. Πόσες γωνίες έχει;
4. Είναι όλες οι γωνίες ίσες; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

Β. ΟΡΘΟΓΩΝΙΟ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΓΡΑΜΜΟ

1. Ποιες πλευρές είναι παράλληλες;
2. Ποιες πλευρές είναι ίσες;
3. Τι είδους γωνίες έχει;
4. Πόσες ορθές γωνίες έχει;

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕ ΣΩΣΤΑ!

δ σέψου τι είναι ίδιο και τι διαφορετικό στα δύο σχήματα.

ΕΡΩΤΗΣΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Ποια άλλα σχήματα βλέπεις γύρω σου στην τάξη ή στο σπίτι; Πού τα χρησιμοποιούν οι άνθρωποι και γιατί;

6

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Σχεδιάσε ένα δικό σου αισθητικό αντικείμενο (πίνακα, χαλί, δάπεδο, παράθυρο κ.ά.) που να περιέχει ένα πλάγιο παραλληλόγραμμο και ένα ορθογώνιο παραλληλόγραμμο. Χρωμάτισέ το και γράψε δίπλα ποια από τις δύο λέξεις περιγράφει κάθε σχήμα.

=

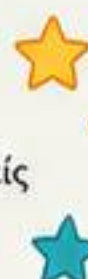

=

ΘΕΤΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ

Η γνώση είναι το εργαλείο σου για να χτίζεις ιδέες και να δημιουργείς έναν καλύτερο κόσμο!

Σκέψου, προσπάθησε, δημιουργείς!

Κάθε βήμα σε φέρνει πιο κοντά στην επιτυχία!

